

## 20. sajandi väliskirjandus, 12. klass

Õppekava	<i>RÕK (riiklik õppekava)</i>
Valdkond	<i>Kirjandus</i>
Kursuse nimetus	<b>20. sajandi väliskirjandus</b>
Eelduskursused	<i>10. ja 11.klassi kirjanduskursused</i>
Lõiming	<i>Kirjandusõpetus juhindub õppeainesisest lõimingust, kus mitmesugused keelelised, teaduslikud, ajaloolised ja kultuurilised teadmised ning oskused on omavahel täiendussuhtes, kuid pöörab tähelepanu ka ainetevahelisele lõimingule, aidates paremini aru saada kunstist, muusikast, teatrist, filmist, pärimuskultuurist ning tänapäeva kultuurist laiemalelki. Kultuuriloolise tausta konkretiseerimiseks on vaja kirjanduse kõrval osutada teistelegi õppeainetele: ajaloolisele, ühiskonna- ja inimeseõpetusele, geograafiale, muusikale, kunstile, filosoofiale ja teistele.</i>
Õppetöö korraldus	<i>35 tundi, mille osaks on loengud, rühmatööd, iseseisvad tööd, ettekanded, õppekäigud.</i>
Kursuse eesmärk	<p>Kursuse lõpetaja</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• loeb ja väärtustab 20.sajandi maailmakirjanduse olulisemaid autoreid ja kirjandusteoseid, suhestab loetut teose ajastu ning tänapäevaga;</li><li>• väärtustab kirjanduse ühiskondlikku, ajaloolist ja kultuurilist tähtsust ning kirjanikku kui loojat;</li><li>• väärtustab kirjandust kui tunde- ja kogemusmaailma rikastajat ning kujutus- ja mõttemaailma arendajat;</li><li>• loeb nii proosat, luulet kui ka draamat, tunneb tähtsamaid kirjandusvoole ja -žanre ning eristab kirjandusteksti poeetilisi võtteid ja peamisi kujundeid;</li><li>• mõistab sõnakunsti väljendusvahendite mitmekesisust ning nende erinevusi ja sarnasusi võrreldes teiste kunstiliikidega (teater, film, kunst, muusika);</li><li>• tajub kirjandusteksti mitmeti tõlgendatavust, erinevate kultuurikontekstide tausta teosemõistmisel, näeb kirjanduses inimese ja maailma mõistmise mudelit;</li><li>• kujundab endast teadlikku lugejat, kes kirjanduse toel arendab oma eetilisi ja esteetilisi väärtushinnanguid ning maailmavaadet;</li><li>• analüüsib kriitiliselt erinevaid kirjandusteoseid ja infoallikaid, arendab nii suulist kui ka kirjalikku väljendus- ja arutlusoskust ning loovust.</li></ul>

Kursuse lühikirjeldus	<p><b>20. sajandi maailmakirjanduse voolud ja suunad.</b>  <i>Modernistlik luule. Mõisted: sümbolism, futurism, imažism, sürrealism, akmeism, modernistlik proosa, eksistentsialism, modernistlik draama, maagiline realism, postmodernism.</i>  <b>Tähtsamad autorid ja nende teosed maailmakirjandusest.</b>  <i>Remarque, Hemingway, Hamsun, Hesse, Kafka, Sartre, Saint-Exupery, Salinger, Lorca, Tagore, Shaw, Bulgakov.</i></p>
Kursuse õpitulemused	<p><i>Kursuse lõpetamisel õpilane:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <i>toob näiteid maailmakirjanduse eri voolude ja žanrite, teoste ja nende autorite kohta ning seostab neid ajajärgu ja kultuurikontekstiga;</i></li> <li>• <i>seostab loetut nii võrdlevalt kui ka eristavalt tänapäeva elu-olu ja -nähtustega ning iseenda ja üldinimlike probleemidega;</i></li> <li>• <i>selgitab peamiste tekstianalüüsiks tarvilike põhimõistete tähendust, analüüsib ilukirjandusteose poeetikat, mõistab keelekasutuse eripära ja stiili seoseid teksti sõnumiga;</i></li> <li>• <i>analüüsib ja tõlgendab luuletust, iseloomustab selle poeetikat (žanr, teema, motiiv, kujund, vorm), kirjeldab meeolelu ja sõnastab sõnumi;</i></li> <li>• <i>määrab proosa- või draamateksti teema, sõnastab probleemi ja peamõtte, iseloomustab jutustaja vaatepunkti, tegevusaega ja -kohta, miljööd, süžeed ja tegelasi ning ülesehitust ja keelekasutust;</i></li> <li>• <i>kirjeldab teksti põhjal tegelaste välimust, iseloomu ja käitumist, analüüsib nende olemust, omavahelisi suhteid ning funktsioone narratiivis, võrdleb ja vastandab tegelasi, annab nendele hinnanguid, otsib nende käitumisele alternatiivi ning võrdleb iseennast mõne tegelasega;</i></li> <li>• <i>arutleb loetud, vaadatud või kuulatud teksti põhjal nii suuliselt kui ka kirjalikult, teema kohaselt ja põhjendatult, tuues näiteid teostest ning avardades teemat küsimuste ja väidetega;</i></li> <li>• <i>õpib tundma ennast kui lugejat, jagab oma lugemiskogemust teistega, kujundades seeläbi oma lugemiseelistusi ning väärtushinnanguid;</i></li> <li>• <i>võrdleb kirjandusteost ja sellel põhinevat filmi või teatrilavastust ning toob näiteid kirjandus-, filmi- ja teatrikeeles erinevuste kohta.</i></li> </ul>

Hindamisviis	<p><i>Koondhinde moodustavad arvestuslikud tööd ja teised kursuse jooksul saadud hinded (suulised diskussioonid/ettekanded, kirjandid/artiklid ning protsessi hindavad tööd)</i></p> <p><i>Aineõpetaja määrab vastavate tööde arvu ning hinde kujunemise viisi.</i></p>
Õppekirjandus Õppematerjalid Lisamaterjalid Lingid	<p><i>H. Soosaar (2006) „Kirjandusõpetus gümnaasiumis I“. Eesti Emakeeleõpetajate Seltsi toimetised. Tallinn: Avita</i></p> <p><i>S. Jõgise (2010) „Kirjandusõpetus gümnaasiumis II“. Eesti Emakeeleõpetajate Seltsi toimetised. Tallinn: Avita</i></p> <p><i>H. Soosaar (2011) „Kirjandusõpetus gümnaasiumis III“. Eesti Emakeeleõpetajate Seltsi toimetised 6, EES</i></p> <p><i>H. Soosaar (2011) „Tervikteoste käsitlemine gümnaasiumis“. Eesti Emakeeleõpetajate Seltsi toimetised 6. EES</i></p> <p><i>A. Lunter (2001) „Kirjanduse modernistlikud suunad“. Tallinn: Avita</i></p> <p><i>A. Nahkur (2007) „Kirjandus realismist postmodernismini“. Tallinn: Koolibri</i></p> <p><i>J. Talvet (1999) „Maailmakirjanduse õpik II“. Tallinn: Koolibri</i></p> <p><i>L. Müll, J. Talvet, P. Torop, J. Unt (1993) „Maailmakirjanduse lugemik“. Tallinn: Koolibri</i></p> <p><i>A.Lunter (2011) „Gilgamešist „Puhastuseni““, Tallinn: Koolibri</i></p>
Vastutav õppetool	<i>Humanitaarainete õppetool</i>
Kursuse väljund	<i>Osalemine esseede ja kirjandite võistlusel</i>